

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322010294
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6322010294.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD., v trestnej veci obžalovaného 1/ Y. L. st. a obžalovaného 2/ Y. L. ml., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 21. februára 2023 v Banskej Bystrici odvolanie obžalovaného 1/ a okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/84/2022 zo dňa 19. decembra 2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/84/2022 zo dňa 19. 12. 2022 v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci sám takto

rozhodol:

obžalovaný 1 /Y. L. st., nar. XX. XX. XXXX v X., trvale bytom P., Y. P. XXX, nezamestnaného, t. č. vo väzbe E. a E., X. X.,

obžalovaný 2/ Y. L. ml., nar. XX. XX. XXXX v X., trvale bytom P., Y. P. XXX, nezamestnaného, t. č. vo väzbe v E. a E. X. X.,

uznávajú sa za vinných, preto že

dňa XX. XX. XXXX približne o XX.XX h v P., na ul. Y. P. pred rodinnými domami č. XXX a XXX obaja obvinení najskôr fyzicky napadli T. L. ml., ktorému Y. L. st., mačetou spôsobil reznú ranu ľavej ruky o dĺžke Xx1 cm na vnútornej bočnej strane predlaktia až po kosť, s viditeľným prerušením malého svalu bez straty jeho funkcie a nalomenie dolného vretenného konca vretennej kosti vľavo v oblasti rany a Y. L. ml., sa ho snažil udrieť sekerou do hlavy, čomu sa T. L. ml. uhol a preto ho zasiahol len okrajovo v oblasti ľavého ucha a hlavy bez ošetrenia, čím T. L. ml. utrpel poranenia, ktoré si vyžiadali liečenie a obmedzenie v obvyklom spôsobe života v trvaní X týždňov,

- Y. L. st. následne fyzicky napadol aj T. L., ktorému úderom mačetou spôsobil rezné poranenie chrbtovej strany strednej tretiny ľavého predlaktia so stratou kože v rozsahu približne 3x3 cm, ktoré si vyžiadali liečenie v trvaní 10 dní bez obmedzenia v obvyklom spôsobe života,

- Y. L. st. pri pokračujúcom útoku na T. L. ml. zasiahol do ruky aj jeho otca T. L. st., ktorý sa svojmu synovi snažil pomôcť tak, že sa rukou snažil úderu zabrániť, pritom ho Y. L. st. mačetou zasiahol a spôsobil mu priečnu povrchovú ranu na chrbte prostredníka pravej ruky v oblasti základného článku dĺžky X,X cm, hlbokú priečnu sečnú ranu na chrbte prstenníka pravej ruky s prerušením šľachy vystierača prsta, zlomeninu horného článku s posunom a amputáciu malíčka pravej ruky v základnom článku s nutnosťou dokončenia amputácie, ktoré si vyžiadali liečenie a obmedzenie v obvyklom spôsobe života v trvaní 8 týždňov,

- Y. L. ml. fyzicky napadol aj T. L., ktorú opakovane kopal na zemi najmä do oblasti nôh, čím jej spôsobil drobné poranenie

teda

Y. L. st.

- spoločným konaním sa dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, ktorého sa dopustil v úmysle inému úmyselne spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, avšak k dokonaniu trestného činu nedošlo,

- dopustil sa konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, ktorého sa dopustil v úmysle inému úmyselne spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, avšak k dokonaniu trestného činu nedošlo,

- inému úmyselne spôsobil ťažkú ujmu na zdraví,

- spoločným konaním sa dopustil fyzicky, na mieste verejnosti prístupnom výtržnosti tým, že napadol iného a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou a na viacerých osobách,

Y. L. ml.

- spoločným konaním sa dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, ktorého sa dopustil v úmysle inému úmyselne spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, avšak k dokonaniu trestného činu nedošlo,

- spoločným konaním sa dopustil fyzicky, na mieste verejnosti prístupnom výtržnosti tým, že napadol iného a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou a na viacerých osobách,

čím spáchali

Y. L. st.

- zločin ublíženia na zdraví podľa § X55 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

- zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona,

- zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona,

- v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

Y. L. ml.

- zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

- v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Za to sa odsudzujú

Y. L. st.

Podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e), § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Y. L. ml.

Podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. e), § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku je obžalovaný 1/ povinný nahradiť poškodeným náhradu škody, a to bolestné T. L. ml. vo výške 1.453,20 Eur (60 bodov x 24,22 Eur), T. L. ml. vo výške 240,20 Eur (10 bodov x 24,22 Eur) a T. L. st. vo výške 1.937,60 Eur (80 bodov x 24,22 Eur).

L. § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodenú T. Pokošovú s nárokom na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného 1/ Y. L. st. zamieta.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/84/2022 zo dňa 19. 12. 2022 boli obžalovaný 1/ Y. L. st. a obžalovaný 2/ Y. L. ml. uznaní za vinných zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona (obžalovaný 1/) a prečinu výtržníctva podľa 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (obžalovaný 2/), na tom skutkovom základe, že

dňa XX. XX. XXXX približne o XX.XX h v P., na ul. Y. P. pred rodinnými domami č. XXX a XXX obaja obvinení najskôr fyzicky napadli T. L. ml., ktorému Y. L. st., mačetou spôsobil reznú ranu ľavej ruky o dĺžke Xxl cm na vnútornej bočnej strane predlaktia až po kosť, s viditeľným prerušením malého svalu bez straty jeho funkcie a nalomenie dolného vretenného konca vretennej kosti vľavo v oblasti rany a Y. L. ml., sa ho snažil udrieť sekerou do hlavy, čomu sa T. L. ml. uhol a preto ho zasiahol len okrajovo v oblasti ľavého ucha a hlavy bez ošetrenia, čím T. L. ml. utrpel poranenia, ktoré si vyžiadali liečenie a obmedzenie v obvyklom spôsobe života v trvaní X týždňov,

- Y. L. st. následne fyzicky napadol aj T. L., ktorému úderom mačetou spôsobil rezné poranenie chrbtovej strany strednej tretiny ľavého predlaktia so stratou kože v rozsahu približne 3x3 cm, ktoré si vyžiadali liečenie v trvaní 10 dní bez obmedzenia v obvyklom spôsobe života,

- Y. L. st. pri pokračujúcom útoku na T. L. ml. zasiahol do ruky aj jeho otca T. L. st., ktorý sa svojmu synovi snažil pomôcť tak, že sa rukou snažil úderu zabrániť, pritom ho Y. L. st. mačetou zasiahol a spôsobil

mu priečnu povrchovú ranu na chrbte prostredníka pravej ruky v oblasti základného článku dĺžky X,X cm, hlbokú priečnu sečnú ranu na chrbte prstenníka pravej ruky s prerušením šľachy vystierača prsta, zlomeninu horného článku s posunom a amputáciu malíčka pravej ruky v základnom článku s nutnosťou dokončenia amputácie, ktoré si vyžiadali liečenie a obmedzenie v obvyklom spôsobe života v trvaní X týždňov,

- Y. L. ml. fyzicky napadol aj T. L., ktorú opakovane kopal na zemi najmä do oblasti nôh, čím jej spôsobil drobné poranenie.

Za to bol obžalovaný 1/ Y. L. st. odsúdený podľa § 155 ods. 1, § 41 ods. 1, 2, § 38 ods. 2, 4, § 37 písm. h), m), § X9 ods. 1, 3 písm. d) O. zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere X rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný 2/ Y. L. ml. bol odsúdený podľa § 155 ods. 1, § 41 ods. 1, 2, § 38 ods. 2, 4, § 37 písm. h), m), § 39 ods. 1, 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

T. súd rozhodol, že podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku je obžalovaný 1/ povinný uhradiť poškodeným náhradu škody, a to bolestné T. L. ml. vo výške 1.453,20 Eur (60 bodov x 24,22 Q.), T. L. ml. vo výške XXX,XX Q. (10 bodov x 24,22 Eur) a T. L. st. vo výške X.XXX,XX Eur (80 bodov x 24,22 Eur).

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodenú T. L. s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní odvolanie intervenujúci prokurátor, a to proti výroku o vine aj treste v neprospech oboch obžalovaných, ktoré neskôr písomne odôvodnil v podstate tým, že výrok napadnutého rozsudku vo výroku o vine považuje za nesprávny. Poukázal na znenie § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona a § 122 ods. 3 Trestného zákona, pričom bolo preukázané, že obžalovaný 1/ Y. L. st. držal v rukách mačetu a obžalovaný 2/ Y. L. ml. držal v rukách sekeru, teda u oboch obžalovaných boli splnené zákonné podmienky podľa § 138 písm. a) Trestného zákona, pretože obžalovaní sa skutku dopustili so zbraňou, čím naplnili legálnu definíciu tohto kvalifikačného znaku. Čo sa týka výroku o treste, tak trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu a jednak aj voči ďalším občanom - potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Poukázal na znenie § 34 a § 39 Trestného zákona, pričom podľa ustálenej súdnej praxe možno za okolnosti prípadu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona považovať skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov obdobných trestných činov. Už zo samotného názvu § 39 Trestného zákona a jeho výkladu vyplýva, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody a nie o pravidelný postup súdu. Z uvedeného dôvodu sa toto ustanovenie nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatel'ov bežne nevyskytujú a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatel'ov. Takáto výnimočnosť alebo neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatel'a neprímerane prísny, a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. V posudzovanej trestnej veci však existujú dôvodné pochybnosti, či okresný súd takýmto spôsobom postupoval a to aj pri rešpektovaní tzv. sudcovskej individualizácie trestu. Tieto pochybnosti možno vyjadriť jednak vo vzťahu k skutkovým okolnostiam, ale aj vo vzťahu k osobám obžalovaných. Súd pri ukladaní trestu aplikoval zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 Trestného zákona, pričom sa dá konštatovať, že súd svoju pozornosť upriamil takmer výlučne na pomery obžalovaných a v tejto súvislosti aj uviedol právne úvahy, ktoré ho k takémuto záveru viedli. Nestotožňuje sa s úvahami okresného súdu pri ukladaní mimoriadne znížených trestov, založenými mimo iného na skutočnosti, že celý konflikt v podstate vyprovokovala T. L., ktorá išla do rodiny obžalovaných, aby sa s nimi hádala. Z vykonaného dokazovania žiadnym spôsobom nevyplývalo, že by konanie T. L. a následne ani jej rodinných príslušníkov (poškodených) malo vyvolať u obžalovaných takú reakciu a konanie, z ktorého sú uznani za vinných, a ktoré by malo mať pre obžalovaných pozitívne posúdenie pri ukladaní

trestov. Aj samotný postoj obžalovaných počas celého trestného stíhania žiadnym spôsobom nedáva ani elementárnu nádej a už vôbec nie záruku, že kratšie trvanie trestu bude mať súdom očakávaný účinok. Ďalej uviedol, že pomery páchatela ako ďalšia materiálna podmienka pri mimoriadnom znížení trestu sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia. Je potrebné, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by páchatel pociťoval podstatne citeľnejšie ako iní páchatelia. Za pomery páchatela odôvodňujúce postup podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona možno považovať napr. viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, vážnu chorobu páchatela, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatela od jeho zárobku, stav zníženej príčetnosti páchatela a pod. V posudzovanom prípade však podľa jeho názoru neexistuje žiadna okolnosť, ktorú by bolo možné posudzovať ako pomery takého charakteru, z ktorých by bolo zjavné, že uložený trest odňatia slobody v rámci zákonnej trestnej sadzby, čo i len na jej dolnej hranici, by obžalovaní pociťovali podstatne citeľnejšie ako iní páchatelia. Navyše takto uloženým trestom hrozí, že nebude naplnená ani represívna zložka trestu. Práve uložením trestu spojeného s jeho nepodmienečným výkonom v primeranej výmere, by bol naplnený aj ďalší účel trestu, tzv. individuálna prevencia, a taktiež tresty, aké boli obžalovaným uložené, ich môžu negatívne povzbudiť do budúcnosti pri páchaní ďalšej trestnej činnosti. Navyše u oboch obžalovaných existuje aj ďalší jednotiaci prvok, ktorým je skutočnosť, že obaja sa trestných činov dopustili v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia za úmyselnú trestnú činnosť. Na základe uvedeného preto navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol tak, že obom obžalovaným uloží úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie aj obžalovaný 1/ Y. L. st., ktoré písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu v podstate tým, že od začiatku, ako bol zadržaný orgánmi činnými v trestnom konaní, popieral spáchanie trestnej činnosti, ktorá sa mu kladie za vinu, pričom svoje odvolanie odôvodňuje v zmysle § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) Trestného poriadku. Uviedol, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimity každého rozhodnutia súdu. Ak súd nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa javí ako svojvoľné - teda neobhájitelné, prijaté bez opory v práve a nelegitímne. Poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa všeobecný súd vo svojom rozhodnutí musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, inak treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. V záujme vylúčenia potencionálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí je povinnosťou súdu vykonať dôslednú previerku hodnovernosti a teda kvality takto podaných svedectiev, ktoré prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu. Vina obžalovaného síce môže byť za určitých podmienok založená aj len na jednom dôkaze, avšak v prípade, ak má slúžiť výpoveď svedka ako jediný priamy dôkaz preukazujúci vinu obžalovaného, musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný či dokonca vyvrátený. Ďalej uviedol, že od samého začiatku popiera, že by bol spáchal takú trestnú činnosť, ako sa mu kladie za vinu v obžalobe. Práve naopak, od začiatku tvrdí, že on bol napadnutý bezdôvodne poškodenými a to v momente, keď prišli k jeho domu, kričali a vyhrážali sa mu, pričom bitka vznikla pred domom Y. L.. Povinnosťou súdu bolo preukázať, že poškodenia, ktoré boli spôsobené, mal urobiť on, pričom ich však nemal ani možnosť spôsobiť, nakoľko bol hneď od začiatku napadnutý poškodenými, spadol na zem a ostal ležať nehybne a jeho družka I. L. a dcéra ho odniesli do domu na posteľ. J. skutočnosťou, ktorou sa súd nezaoberal, je i to, že na mieste incidentu po príchode polície neboli žiadne krvavé stopy, ani mačeta. Z. uviedol, že rozhodnutie o vine obžalovanej osoby musí vychádzať z vykonaných dôkazov získaných zákonným spôsobom, ktorých vyhodnotením nie je možné dospieť k inému záveru, resp. ktoré nepripúšťajú aj alternatívy a pre obžalovanú osobu priaznivejší záver, pokiaľ ide o otázku viny. P. obžalovanej osoby musí byť teda jednoznačne a bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázaná. Ak v konkrétnej trestnej veci vykonané dôkazy pripúšťajú alternatívnu možnosť o nevine, je súd povinný v zmysle princípu „in dubio pro reo“ obžalovaného spod podanej obžaloby oslobodiť. Tiež poukázal na to, že bol napadnutý poškodenými, boli mu taktiež spôsobené vážne zranenia, avšak súd toto nebral do úvahy. V danom prípade išlo o vzájomné napádanie medzi obžalovanými a poškodenými, a teda nie je možné jednoznačne usúdiť, kto pri tomto vzájomnom napádaní mohol byť poškodený a kto obžalovaný. Na základe uvedeného preto navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku ho oslobodil spod obžaloby.

V priebehu odvolacieho konania si obžalovaný 1/ Y. L. st. zvolil iného obhajcu, ktorý následne taktiež písomne doplnil dôvody podaného odvolania o to, že o správnosti skutkových zistení existujú dôvodné pochybnosti. Výsledky ohliadky miesta činu, obsah lekárskeho správ T.. C. U. z urgentného príjmu, ako aj jednotlivých znaleckých dokazovaní nezodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania formou výsluchov poškodených, jednotlivých svedkov a obžalovaných a na ich základe potom nie je možné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vysloviť záver, že sa žalovanej trestnej činnosti dopustil, preto za takýchto okolností je potrebné oslobodiť ho spod obžaloby v zmysle § 285 písm. c) Trestného poriadku. Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že môže pripustiť, že sa obžalovaní chceli brániť voči útokom poškodených, použili však neprimeranú silu na svoju obranu. Súd neprihliadol na výpovede svedkov I. L., L. L. a J. L., ktorí zhodne uviedli, že on nemal v rukách mačetu a poškodených nenapadol. Pri ohliadke miesta činu sa krv na ceste nenašla a stopy neboli zaistené žiadne, z vykonaného dokazovania vyplýva, že žiadna mačeta a ani sekera nebola políciou zaistená. Súd nemal ustálený skutkový stav, rozhodovanie o vine obžalovaných bolo odvodzované s prihliadnutím na popis zranení T. L. st., T. L. ml. a T. L., z ktorých nie je možné jednoznačne vyvodiť kto, akým spôsobom tieto zranenia spôsobil. Okresný súd navyše na hlavnom pojednávaní nevykonal všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu tak, ako to má na mysli ustanovenie § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku. Ďalej uviedol, že súd sa v rámci dokazovania nezaoberal závažnosťou a ani mechanizmom vzniku jeho zranení a k týmto zraneniam ani nevykonal znalecké dokazovanie. Znalec MUDr. Richard Resutík v znaleckom posudku necitoval správu MUDr. Oleksii Shadlovskiyho, v ktorej poškodený T. L. st. uviedol, že mu porezali pravú ruku, nie je tam však uvedené, že zranenia mu boli spôsobené mačetou. Napriek tomu znalec uviedol, že z hľadiska mechanizmu vzniku ide o ostré poranenie seknutím mačetou, pričom výsluch znalca na hlavnom pojednávaní vykonaný nebol. Záverom uviedol, že celkom 124 občanov obce Šumiac adresovalo Okresnému súdu Brezno petíciu, v ktorej uviedli, že on bol do bitky, za ktorú je väzobne stíhaný, zatiahnutý bezdôvodne. Na základe uvedeného preto navrhol, aby krajský súd podľa § 321 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a sám rozhodol tak, že ho podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodí spod obžaloby. Zástupca krajského prokurátora na verejnom zasadnutí navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok z dôvodov, ktoré sú uvedené v písomnom odôvodnení odvolania a sám rozhodol podľa právnej kvalifikácie skutku, ako je uvedená v podanom odvolaní. Čo sa týka trestu, navrhol uložiť obžalovanému Y. L. st. trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a Y. L. ml. taktiež trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Odvolanie obžalovaného navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajca obžalovaného 1/ zotrval v plnom rozsahu na písomnom odôvodnení odvolania, pričom poukázal na to, že od vyhlásenia rozsudku tu bola urobená petícia, ktorá bola doručená súdu, podľa jeho informácií neboli vyhodnocované skutočnosti vo vzťahu k tomu, že obžalovaný 2/ by mal byť psychiatrický pacient, čo môže mať vplyv na posúdenie jeho výpovedí. Dokazovanie na okresnom súde nebolo vykonané v takej kvalite a rozsahu, aby bolo možné konštatovať vinu obžalovaného. Preto navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu, prípadne vzhľadom k tomu, že jediná konzistentná výpoveď v rámci celého konania je práve výpoveď obžalovaného 1/, navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a oslobodil obžalovaného 1/ spod obžaloby.

Obhajca obžalovaného 2/ na verejnom zasadnutí uviedol, že obžalovaný 2/ sa bez jeho vedomia vzdal práva podať odvolanie, ale ide skutočne o psychiatrického pacienta, čo sa dozvedeli až po skončení prípravného konania, keď sám uviedol, že bol v minulosti liečený na psychiatrii. Podľa jeho názoru by bolo vhodné tieto skutočnosti skúmať, a to najmä vo vzťahu k tomu, prečo menil svoje výpovede, keď najprv popieral spáchanie skutku a potom sa bez jeho vedomia k jeho spáchaniu priznal. Taktiež sa bez jeho vedomia vzdal práva podať odvolanie a on už obžalovaného následne nekontaktoval, teda ani za ním nebol, aby napísal vyjadrenie, ktoré bolo oboznamované. Ak by aj krajský súd však chcel zmeniť napadnutý rozsudok, požiadal, aby ho potvrdil vo vzťahu k obžalovanému 2/, keďže uložený trest považuje za primeraný, keďže medzi nimi neustále pretrvávajú bitky a konflikty, toto je spôsob ich komunikácie a chovania sa v danej komunite, teda je zrejmé, že v takomto konaní budú naďalej pokračovať. Požiadal preto, aby krajský súd obžalovanému 2/ nenavýšil uložený trest.

Obžalovaný 1/ Y. L. st. na verejnom zasadnutí uviedol, že je nevinný, to všetko išlo ohľadne jeho syna, jeho ženy, v tej komunite len pijú a jeho zatiahli do tej bitky, pričom on utŕžil zranenia, preto požiadal, aby ho súd oslobodil.

Obžalovaný 2/ Y. L. ml. na verejnom zasadnutí uviedol, že si to kladie za vinu, ľutuje to a zaslúži si to.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zistil, že odvolanie okresného prokurátora a obžalovaného 1/ bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 ods. 1 Trestného poriadku, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku, pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1. V tejto súvislosti odvolací súd zistil, že odvolanie obžalovaného je z časti dôvodné.

Krajský súd na úvod konštatuje, že na rozdiel od názoru obžalovaného 1/, prvostupňový súd v rámci hlavného pojednávania vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie. V súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Odôvodnenie rozhodnutia je teda zrozumiteľné, logické a presvedčivé, pričom sa v ňom prvostupňový súd vysporiadal so všetkými podstatnými okolnosťami vo vzťahu k jednotlivým výrokom rozsudku. Keďže sa krajský súd s odôvodnením napadnutého rozsudku stotožnil, v podrobnostiach naň odkazuje (str. 12 - 18).

Vo vzťahu k výroku o vine a argumentácii okresného prokurátora v podanom odvolaní ohľadne právnej kvalifikácie skutku krajský súd musí konštatovať, že je potrebné vyhovieť odvolacím námietkam prokurátora, pretože vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že pri skutku mal obžalovaný 1/ Y. L. st. v rukách mačetu, a obžalovaný 2/ Y. L. ml. mal zase v rukách sekeru, teda obaja spáchali trestný čin so zbraňou. Ich konanie preto malo byť správne právne kvalifikované aj ako prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Krajský súd preto zrušil celý výrok o vine a zmenil právnu kvalifikáciu vo vzťahu k obojmu obžalovaným, týkajúcu sa trestného činu výtržníctva. Táto skutočnosť však nemala vplyv na prípadnú výmeru trestu odňatia slobody, pretože sa netýkala trestného činu najprísnejšie trestného (zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere 4 roky až 10 rokov), napriek tomu však bolo potrebné toto pochybenie reparaovať.

Nad rámec odôvodnenia napadnutého rozsudku okresným súdom vo vzťahu k výroku o vine, reagujúc na odvolacie námietky obžalovaného 1/ Y. L. st., krajský súd dodáva nasledovné:

Okresný súd v rámci hlavného pojednávania vykonal všetky dostupné dôkazy, ktoré v konaní prichádzali do úvahy, pričom je nutné konštatovať, že zo strany obžalovaných ani obhajoby neboli žiadne návrhy na doplnenie dokazovania. Preto argumentáciu ohľadne nutnosti skúmania duševného stavu obžalovaného 2/ Y. L. ml. z dôvodu, že bol v minulosti liečený na psychiatrii, o čom mala obhajoba vedomosť po skončení prípravného konania, krajský súd v tomto štádiu trestného konania považuje za irelevantnú, navyše za situácie, keď obžalovaný 2/ ani nepodal odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Ďalej je potrebné uviesť, že okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne opísal, z akých dôvodov uveril jednej skupine dôkazov, a prečo ostatné dôkazy vyhodnotil ako nedôveryhodné. Predmetom tohto trestného konania bolo protiprávne konanie obžalovaných, následkom ktorého utrpeli zranenia poškodení T. L. st., T. L. ml. a T. L. ml., a nie protiprávne konanie poškodených vo vzťahu k obžalovanému X/ L. ani nebol dôvod skúmať a zaoberať sa prípadnými zraneniami obžalovaného X/, a už vôbec nie vypracúvať znalecký posudok na skúmanie zranení obžalovaného 1/. Všetky tieto skutočnosti môžu byť predmetom dokazovania v rámci iného trestného konania. Na margo predloženej petície na obranu obžalovaného 1/ krajský súd len poznamenáva, že niekto z uvedených osôb, ktoré sa pod petíciu

podpísali, nebol osobne prítomný pri skutku, teda by sa k jeho priebehu ani nevedel vôbec vyjadriť. B., v zmysle čl. 27 ods. 3 Ústavy SR petíciou nemožno zasahovať do nezávislosti súdu, teda ani do jeho rozhodovacej činnosti. Okresný súd teda správne zistil skutkový stav a po vyhodnotení vykonaných dôkazov v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku dospel aj ku správnym právnym záverom. Krajský súd preto nemal žiadny zákonný podklad pre to, aby mohol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu.

V prejednávanej veci odvolací súd ani sám na základe svojho presvedčenia nehodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom, ako tieto dôkazy vyhodnotil okresný súd. Obžalovaný 1/ taktiež namieta hodnotenie dôkazov okresným súdom a predkladá odvolaciemu súdu vlastné hodnotenie dôkazov a vlastné predstavy záverov, ktoré mali vyplývať z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. V tejto súvislosti krajský súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom právnych predpisov.

Čo sa týka výrokov o treste, krajský súd na úvod konštatuje, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Okrem ďalších skutočností, na ktoré je súd povinný pri ukladaní trestu prihliadnuť, patrí aj osoba páchatel'a, pomery páchatel'a (majetkové, rodinné, osobné), či možnosť jeho nápravy. Primeranosť a individualizácia trestu tak núti súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a teda bráni mechanickému postupu pri rozhodovaní o treste. Ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona pre jeho aplikovateľnosť v konkrétnom prípade nevyžaduje priznanie páchatel'a ku spáchaniu trestného činu, ani jeho postoj k prejednávanej veci. V zmysle § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Po zohľadnení všetkých okolností prípadu, s poukazom na konflikty medzi rodinami obžalovaných a poškodených, aj krajský súd dospel k záveru, že je možné v prejednávanej veci mimoriadne znížiť trest pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby v zmysle § 39 Trestného zákona. Okresný súd pri určovaní druhu a výmery trestu prihliadol na všetky skutočnosti a zásady podľa § 34, § 36, § 37, § 38 Trestného zákona, na ktoré je povinný prihliadnuť, a to na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy, ako aj generálnu a individuálnu prevenciu, a dostatočným spôsobom v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, prečo obžalovanému 1/ Y. L. st. ukladal trest odňatia slobody vo výmere X rokov a obžalovanému X/ Y. L. ml. vo výmere 2 rokov, a prečo obojom obžalovaným tresty mimoriadne znížil. Okresný súd však pochybil, keď obojom obžalovaným mimoriadne znížil trest odňatia slobody s poukazom na § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, pretože dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby za zločin podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona je 4 roky. Správne mal byť preto mimoriadne znížený trest u oboch obžalovaných v zmysle § 39 ods. 3 písm. e) Trestného zákona (pretože v osobitnej časti Trestného zákona je dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody menej ako 5 rokov). Krajský súd preto napravil toto pochybenie okresného súdu pri ukladaní trestu, pričom výmeru trestu odňatia slobody u oboch obžalovaných ponechal podľa rozhodnutia okresného súdu. Takto uložené tresty sú potom podľa názoru krajského súdu zákonné a spravodlivé, a zároveň postačujúce pre ochranu spoločnosti, nápravu páchatel'a, ako aj z pohľadu generálnej a individuálnej prevencie, pričom dostatočne zabezpečia prevýchovu obžalovaných a zároveň takéto tresty postihujú len obžalovaných.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

V zmysle citovaného ustanovenia preto krajský súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu, a sám rozhodol tak, že zmenil právnu kvalifikáciu skutku ohľadne trestného činu výtržníctva vo vzťahu k obojom obžalovaným tak, ako je to uvedené vyššie, a uložil im tresty odňatia slobody v rovnakej výmere, ako

okresný súd, po úprave zákonných ustanovení, za použitia ktorých boli tieto tresty uložené. Napokon rozhodol o uplatnených nárokoch na náhradu škody tak, ako o nich rozhodol okresný súd.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností preto krajský súd v zmysle § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obžalovaného 1/ Y. L. st. ako nedôvodné.

Okresný súd nepochybil ani vo výroku o náhrade škody, preto tieto výroky napadnutého rozsudku ostali týmto rozhodnutím nedotknuté.

Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.